

woonde, waar hij als kind speelde, dat hij pas verliet toen zijn jonge bruid zijn vrouw was geworden. Dan langs het huisje, waarin hij jarenlang had gewoond, jaren vol kalm, huiselijk geluk, in nooit rustenden ijver voor zijn gezin, met zijn vrouw wedijverend in liefde voor de kinderen. Ten slotte langs het groote huis, dat ze bewoond hadden, toen de kinderen groot waren en om meer ruimte vroegen; dat hij door de kinderen had zien verlaten, om aan eigen haard zich neer te zetten; waaruit hij zijn vrouw grafwaarts gedragen had, de trouwe, ijverige gezellin in dagen van kommer en harden arbeid, toen in den Franschen tijd geen penning werd verdiend; in dagen van toenemende welvaart, toen onder vader Willem II de herleefde zeevaart allen de handen vol gaf. Verder gaat het, tot aan de poort der vesting. Daar, voor de hoofdwacht, staan in dubbele rij de oude gebaarde krijgers. Bij 't naderen van den lijkstoet zijn ze naar buiten getreden, allen in groot tenue, het witte leergoed als een blinkend kruis over de borst, met vasten, zekeren arm het geweer omklemmend. Rechts de tamboer, met den zwaren trom, omhuld met rouwfloers. De oude soldaten, veteranen, die het garnizoen der vesting uitmaken, hebben reeds menigmaal den dood in de oogen gezien. Hier prijkt eene borst met het Legioen van Eer, door den grooten Keizer nog aan den jongen soldaat geschonken; daar blinken eereteekenen en kruisen en medailles: dienstkruisen en de Militaire Willemsorde en de Waterloo-medaille en het Metalen kruis, als zoovele bewijzen van betoonden moed, van trouwe plichtsvervulling.

Wat gaat hun door het hoofd, dien vergrijsden krijgers, nu ze op 't bevel van den wachtcommandant staan aangetreden om hulde te brengen aan . . . . maar een burger? Komt in een hunner het denkbeeld op, dat de werken des vredes door dezen man volvoerd, gewogen tegen de hunne, den evenaar naar zijne zijde konden doen overslaan? Achten zij de eikenkrans, die op het lijkkleed ligt, niet het povere eereteeken voor kleine deugden? De blinde doodsverachting van den soldaat, die zich midden in den strijd stort en de vijanden rondom zich velt. achten zij hoog; waardeeren zij in dezen held de kalme zelfopoffering, waarmede hij tallooze malen den dood zijn buit ontnam?

Nu de lijkstoet de wacht nadert, klinkt een kort en stram bevel, en onder de doffe tonen der omfloerste trom presenteren de veteranen het geweer, tot de dragers, die de baar hebben neergezet, door hunne aflossers zijn vervangen en de stoet zich op nieuw in beweging zet.

Nu gaat het voort, om nog slechts eenmaal stil te houden, aan den rand van het geopende graf. Zacht daalt de baar op de lichtgrijze aarde. De grafdelver en zijn helper treden toe en ontblooten de kist. Onder de gesmoorde snikken der vrouwen wordt zij opgelicht en vlak neergezet op de planken en juffers, die dwars over den geopenden grafkuil liggen. Dan nemen de grafdelver en zijn helper, bijgestaan door twee der dragers, elk een eind van het dikke touw naast de juffers gelegén, een paar anderen halen die palen weg en zacht zinkt de kist in de geopende aarde. Van den aardhevel naast het graf wordt de spade rondgegeven en ieder der aanwezige mannen laat zacht en behoedzaam eene kleine speet aarde in het graf glijden, die met een dof